

LASARTE-ORIAKO UDALAREN OSOKO BILKURARA

**2020ko Emakumeen Kontrako Indarkeriaren Aurkako Nazioarteko
Eguneko - A25eko Adierazpen Instituzionala**

2020an, COVID-19 pandemiak eta krisi sozial eta ekonomikoak markatu dute. Egoera horrek agerian uzten ditu, berriz ere, emakumeei bizitza duin eta segururik eskaintzen ez dien sistema bati eusten dioten genero-desberdintasunak. Konfinamendu-egoerak, mugikortasunaren mugek eta koronabirusari aurre egiteko hartutako neurrien ondorioek indarkeria matxistak areagotu dituzte.

Era berean, COVID-19ren pandemiak gure gizarteko esparru guztietan dauden genero-arrakalak azpimarratu ditu. Aldi horretan, emakumeak izan dira protagonista, bai osasun-arloan — emakumeak dira langile gehien-gehienak —, bai zaintza-arloan, eta prekaritate-egoerak eta etxeko eta etxeko arretako langileen osasunerako arrisku-egoerak bizi izan dituzte.

Horri gehitu behar zaio zaintza-lanetan emakumeek duten zama handiagoa. Lan horien % 70 emakumeek egiten dituzte, eta koronabirusen testuinguru horretan gainkarga handiagoa izan dute, bai telelanaren lan-baldintzengatik, bai etxea, adingabeak eta mendeko pertsonak zaintzeagatik. Lan-gainkarga horri ez zaio erantzunkidetasun-mekanismoekin erantzun eremu guztietan: Administrazioetan, enpresetan eta etxeetan. Guraso bakarreko familiak daude bereziki kaltetuta, eta hamarretik zortzik emakume bat dute buru.

Horregatik, emakumeenganako eta neskeenganako begirada indartu behar dugu, haien bizitzako maila guztietan eragindako benetako kaltea arindu ahal izateko. Ezinbestekoa da genero-ikuspegia aplikatzea azterketa-tresna gisa, berdintasunezko gizartea eraikitzeko aldaketa erreal eta zehatzak egin ahal izateko; hori edozein berreraikuntza-planetan egon beharko litzateke, eskuratutako eskubideetan atzera egitea saihesteko.

Datu ofizialek erakusten digute desberdintasuna eta indarkeria matxistak errealitate bat direla. Euskadin, 2019. urtean, Ertzaintzak 3.098 emakume erregistratu zituen, bikotekidearen edo bikotekide ohiaren erasoak jasan zituztenak; 899 emakume, familiako beste gizon baten indarkeriaren biktima izan zirenak; eta 422 emakume gehiago, familiarik kanpo sexu-indarkeria jasan zutenak. Guztira, 4.419 emakume izan dira emakumeen aurkako indarkeriaren biktima urtebeteko aldian (2018an baino 175 emakume gehiago eta 2017an baino 399 emakume gehiago).

Beste estres-egoera batzuetan bezala, nabarmena da erasotzaileek gora egin dutela alarma-egoeran eta normaltasun berrian, eta emakumeen autonomia jaitsi egin dela. Errealitate hori agerian geratzen da kontuan hartuta pandemian zehar 016ra egindako

deiak % 12 igo direla Estatuan, baina salaketek behera egin dutela. Sakon aztertu beharreko datuak izan arren, indarkeria matxistaren rolean pandemia izan duen, duen eta izan dezakeen ondorioen zirriborroa egiten dute, baina 2020ko datuekin patenteak egingo dira, eta kezkarriak izango dira.

Milaka emakumeri egiten diete eraso; giza eskubideen urraketa etengabea eta sistematikoa da, askatasunaren eta bizikidetzaren aurkakoa, eta oso ondorio larriak ditu emakumeentzat, haien familientzat eta gizarte osoarentzat.

Datu horiek, kontzientzia eta eskakizun sozial handiagoarekin batera, erakundeetan ere aldaketak izan behar dituzte. Erakundeetan ordezkaritza dugunok erantzukizunez, konpromisoz eta arretaz entzun behar diogu errealitate horri emakumeek, biktimen erakundeek eta mugimendu feministak aldarrikatzen eta proposatzen dutena.

Azaroaren 25 honetan, Lasarte-Oriako Udalak berretsi egiten du emakume, haur, nerabe, gazte eta heldu guztien eskubide eta askatasunetikiko dugun konpromisoa, eta lan egiten jarraitzeko konpromisoa hartzen dugu, helburu hauek lortzeko:

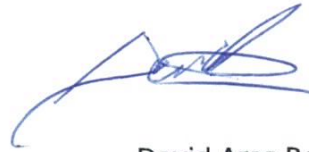
1. Euskadin indarkeria matxistarik gabeko bizitza baten eta berdintasunaren aldeko lege berri bat onartzeko lanean laguntzea, hain zuzen ere emakumeen, biktimen, biziraun dutenen eta mugimendu feministaren proposamenak, eskaerak eta aurrerapenak aintzat hartuta.
2. Indarkeria Matxisten aurkako Euskal Irun bat onartzeko lanean laguntzea, betiere modu parte-hartzailean eraikia Euskal Herriko mugimendu feministarekin, erakunde eta eragile sozialekin, administrazioekin eta gizarte zibilarekin batera, hain zuzen ere indarkeria matxistaren biktimen erabateko babes bermatzeko eta indarkeriaren erreparazio, justizia, memoria eta prebentziorako politika eraginkorrak bultzatzeko.
3. Genero-ikuspegia duten aurrekontuak sustatzea erakundeetan, eta berdintasun aktiboko politika integralak eta parte-hartzaileak garatzera bideratutako giza baliabide eta baliabide ekonomiko espezifikoak areagotzea erakunde guztietan.
4. Euskadiko udalerrri guztiek indarkeria matxistako biktimen arreta eta babeserako protokolo bat dutela sustatzea.
5. Herritarrei arreta zuzena ematen dieten erakunde publikoetako (osasuna, hezkuntza, justizia, gizarte-zerbitzuak, etab.) profesionalen prestakuntzarako eta espezializazioarako neurriak sustatzea, aurrea hartzeko eta hautemateko, herritarrei arreta egokia eta kalitatezkoa emateko, berriro biktimitatzea saihestuz, eskubide guztietarako sarbidea ziurtatzea, eta arreta eta babes eraginkorreko protokoloak eta neurri guztiak abian jartzea.
6. Neurriak jasotzen dituzten proposamenak sortzea, haurrak eta nerabeak indarkeria matxistaren biktima gisa aitortuak eta babestuak izan daitezen, etxebizitzaren esparruan gertatzen direnean.
7. Udaltzaingoen eta Ertzaintzaren eta Justizia Administrazioaren arteko koordinazio-protokoloak berrikus daitezen sustatzea, irizpideak bateratzeko eta administrazioen jarduerak hobetzeko indarkeria matxisten arretan.
8. Biktimei arreta emateko sare publikoa indartzea, zuzeneko arretako, harrerako eta indarkeriari arreta emateko telefonoko zerbitzuak barneratuz, enplegu duinak ahalbidetzeko, indarkeria matxistaren biktimei arreta, informazio eta laguntza ona emateko lehen urrats gisa.

9. Egungo testuingururako kontzientziazio- eta informazio-kanpaina espezifikoak garatzea eta horietan sakontzea, indarkeria jasaten duten emakumeen hurbileko inguruneak inplikatur, babesa eman diezaieten eta egoera dagokien administrazioei jakinaraz diezaieten.

10. Mugimendu feministaren aldetik egun horretarako aurreikusi diren ekintza parte hartzera gonbidatzea.

Lasarte-Orian, 2020ko azaroaren 11n

Elkarrekin Lasarte-Oria Podemosen bozeramailea

David Ares Rodríguez